

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Občinski proračun pod streho Italijani ne tajijo!

Sinoči se je vršila v mestni posvetovalnici II. redna letošnja seja, ki je bila v toliko važna, ker so razpravljali o mestnem proračunu za leto 1937-38. Sejo je otvoril in vodil župan g. dr. Juvan, ki je uvodoma pozdravil sreskega načelnika g. Popoviča, nato pa ex presidio poročal, da se je v obrtni odsek delegiral g. Zemljič, nadalje, da bo mestna občina zaprosila za koncesijo avtobusnega prometa na progi Sv. Benedikt - Radgona in da je mestna občina krila stroške bivanja dr. Zenkla v Mariboru. Vsi predlogi g. dr. Juvana so bili soglasno sprejeti.

Nato je mestni finančni referent gosp. Hrastelj poročal o novem proračunu. Uvo doma je razčlenil posamezne proračunske postavke in dejal, da je proračun mariborske mestne občine za leto 1937-38 uravnotežen in sestavljen na podlagi realnih dejstev. Kljub večjim potrebam so se izdatki uredili tako, da ni bilo potreba zvišati nobenega davka in nobenih taks, edinole pri uvoznih tarifih so se napravile male korekture, in sicer glede uvoza tiskovin in koksa. Tudi doklada na direktne državne davke je ostala nespremenjena in znaša kakor doslej 40%. Ob tej priliki je poročevalec povdral, da ima Maribor med vsemi mesti v državi najnižjo doklado na direktne davke, saj znašajo v nekaterih drugih mestnih občinah celo do 2000%. Tudi se je referent zavzel za davčno prostost Mestnih podjetij, ker plačujejo Mestna podjetja vse davščine (banovinske državne) kakor vsako drugo zasebno podjetje. Radi tega gre zahteva mestnega sveta mariborske mestne občine za tem, da se Mestna podjetja v celoti oprosti vseh davkov, ker služi MP skupnosti kakor zadruga. Nato je g. Hrastelj dejal, da je mariborska mestna občina glede socialnega skrbstva napravila vse, kar je bilo v njenih močeh. V zvezi z izdatki za znanost, umetnost in prosveto je g. finančni referent naglašal, da je Narodno gledališče v Mariboru velike nacionalne važnosti in da je treba gledati na to, da bo naše gledališče deležno čim večje podpore od strani banovinske in države in to posebno sedaj, ko predvajajo kinogledališča same tujezične filme. Glede bodoče občinske gradbeno delavnosti je g. referent izvajal, da vsebuje novi proračun tudi načrte za gradbeno delavnost v letu 1937-38. Najnujnejša in najvažnejša naloga je, da mestna občina gradi nova delavska stanovanja in da se odstranijo sramotne barake in vagoni v Dajnkovi ulici. Tudi bo mestna občina skušala še letos realizirati zgradbo nove carinarnice ter rešiti vprašanje mestne tržnice. Zgradbo zasilnih stanovanj bo mestna občina izvedla najbrže že meseca maja, ko bo mestna občina prešla znesek za prodane vojašnice.

Po poročilu finančnega referenta gosp. Hrastelja je dal mestni župan dr. Juvan novi proračun, mestne občine mariborske za leto 1937-38, ki predvideva 57.210.170 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov, na načelnem glasovanju in je bil predlog soglasno sprejet. Soglasno je bila tudi sprejeta naredba o proračunu mestne občine mariborske ki pravi med drugim, da prenosi med postavkami niso dopustni. Isto tako niso dopustni prenosi med osebnimi in materialnimi izdatki. S proračunsko rezervo razpolaga mestni svet. Krediti, odobreni za podpore in subvencije, se ne smejo zvišati iz proračunske rezerve. Ravnotako se iz proračunske rezerve ne smejo zvišati krediti, določeni za osebne izdatke, pač pa se morejo zvišati iz proračunske rezerve krediti za davne pokojnine. Nadalje predvideva ta naredba določbo, da se v letu 1937-38 iz-

RIM, 12. februarja. DNB poroča: Italijanski listi reagirajo na trditve nekaterih tujih listov glede sodelovanja Italijanov o priliki zavzetja Malage. »Tribuna« in »Giornale d'Italia« pišeta registrirajo v tej zvezi poročilo »Manchester Guardian«, da je bilo dne 6.—12. januarja v južni Španiji izkrcanih 12.000 Italijanov in mnogo vojnega materiala, da so te sile zavzele Malago ter da so pri tem sodelovali tudi nemški bombniki, da nimajo na pristojnem italijanskem mestu o tem nobenega pojma. Pač pa dodaja »Giornale d'Italia«, da se v Španiji na eni kakor na drugi strani borijo številni prostovoljci najrazličnejšega porekla. Kdor pozna heroični duh italijanske mladine, mora predpostavljati, da se v taboru španskih nacionalistov borijo tudi laški prostovoljci. »Manchester Guardian« piše, da so se pred Malago borili izbrani vojaki, ki so se borili že v Abesiniji in ki se bolje razumejo s španskimi vojaki kakor pa nemški prostovoljci, kar daje sklepati, da so Nemci gotovo povzročili radi svoje- ga ponašanja gotove konflikte.

Teje nemški pogaji za sodelovanje

LONDON, 12. februarja. V zvezi s poročilom o včerajšnji konferenci med lordom Halifaxom in nemškim poslanikom von Ribbentropom povdrala tukajšnje časopisje, da nima ta sestanek nikakšnega posebnega pomena, ampak da gre samo za navaden obisk poslanika Ribbentropa, ki se je po daljšem dopustu vrnil v London. Nekateri listi pišejo o treh nemških pogojih za sodelovanje pri reševanju mednarodnih evropskih vprašanj: 1 pogoj je, da pustijo Nemčijo pri miru glede nemške gospodarske štiriletke, v kateri vidi- jo Angleži izključno vojnopolitično akcijo. Drugi pogoj je, da ne pride Nemčija v

nikakšen stik s Sovjetsko Rusijo, ker noče sodelovati v nobenem paktu, bodisi da bi bila obvezana braniti Sovjetsko Rusijo ali pa da bi bila po njej branjena. Tretji pogoj za sodelovanje pa smatrajo kot najvažnejšega. V smislu tega pogoja naj bi se znatno omejil oziroma oslabil francosko ruski oziroma čehoslovaško ruski pakt in sicer v tem smislu, da bi v slučaju oboroženega konflikta niti Francija niti Rusija niti Čehoslovaška ne more ugotoviti, da je Nemčija napadalec, marveč bi bila to zadeva partnerjev zapadnega pakta.

Vojaška posvetovanja v Rimu - Nova razdelitev v štiri zračne zone

RIM, 12. februarja. DNB poroča: Pod Mussolinijevim predsedstvom je bilo tukaj več posvetovanj čisto vojaškega značaja. Med drugim je bila tudi seja vrhovnega sveta državne obrambe in letalstva, ki so ji prisostvovali maršal Balbo, državni tajnik v letalskem ministrstvu general Pina ter letalski generali in poveljniki poedinih zračnih zon Lombardi, Pricolo, Tedeschini in Poro. Pri teh posvetovanjih se je v smislu poročila uradnega lista »Gazetta Ufficiale« razglasila nova razdelitev letalske obrambe v štiri zračne

zone, ki imajo svoj sedež v Turinu, Milanu, Bologni in Napulju. Na teh sedežih bodo poveljstva teh zon, velika vojaška skladišča in druga skladišča vojne opreme in orožja ter municije. Ob tej priliki je bilo tudi sedmo zasedanje vrhovnega državnega obrambnega sveta pod Mussolinijevim predsedstvom in je bil o tej priliki veliki vsakoletni raport, ki so mu prisostvovali šefi vseh karabinerskih poveljstev z glavnim poveljnikom generalom Moison na čelu.

Simpsonova bo na čelu nova vojvodinja za angl. prestolonaslednico

LONDON, 12. februarja. Na konferenci predstavnikov laburistične stranke in parlamentarnega kluba so sklenili, da naj člani laburistične stranke, ki bodo pozvani v poseben odbor za določitev apanaže bivšemu kralju Edvardu VIII., odločno odbijejo vsako apanažo bivšemu kralju. Razen tega bodo laburistični predstavniki zahtevali, da se prejemki vojvodstva Cornwallskega odvzamejo vojvodu Windsorskemu ter da se nacionalizirajo v korist državne blagajne.

DUNAJ, 12. februarja. Iz okolice vojvode Windsorskega se odločno demantirajo vesti, da je obisk princese Mary, sestre vojvode Windsorskega, v zvezi s poskusi, da se vojvoda odvrne od ženitve z Miss Simpsonovo. Nasprotno je res, da se bo poroka vršila pričetkom maja v britanskem poslanstvu na Dunaju. Miss Simpsonova bo dobila naslov vojvodinje Windsorske in bo po redu takoj za angleško prestolonaslednico pred vsemi ostalimi vojvodinjami in prinsami.

praznena službena mesta razen v slučajih neobhodne potrebe — ne dopolnjujejo. Po naredbi se mestni svet pooblašča, da sme zvišati med izvrševanjem proračuna kredite izdatkov v mejah presežkov onih dohodkov, ki se dosežejo preko vsot, določenih v proračunu.

V načelni debati o novem proračunu je kot prvi spregovoril mestni svetnik g. dr. Miler. V svojem govoru je najprej obžaloval, da takozvana »opozicija« (misli je na občinske svetnike bivše socialistične stranke gg. Grčarja, Ošlaka in Pečejana) ni navzoča. Povdral je zatem, da je najtežje breme mestnih financ amortizacija in obrestovanje mestnih dolgov, saj predstavlja anuitetna služba nad tretjino proračuna mestnega sklada. Kljub temu pa so bile anuitete točno plačane. V letu 1936-37 je bilo dokončno odplačano posojilo v nominalnem iznosu Din 800.000 pri Občinski hranilnici na Vrhniki. Tudi

je mestna občina v preteklem poslovnem letu konvertirala in unificirala svoje dolgove pri Mestni hranilnici in sicer na ta način, da je najela posojilo 18 milijonov miharjev. — S to konverzijo oziroma unifikacijo se je omogočila likvidnost Mestne hranilnice, mestni občini pa je s tem upravljanje posojil znatno olajšano. Mestni dolgovi ob koncu leta 1936-37 znašajo Din 65.598.936.54. G. dr. Miler je nadalje dejal, da je mestno elektriško podjetje v preteklem letu postalo še bolj donosno, aktivna pa sta bila tudi klavnica in mestni avtobusni promet. Govornik se je zlasti zavzel za izpopolnitev in zboljšanje cest z ozirom na turistični značaj Maribora. Po govorih gg. dr. Pihlerja in Stabeja je spregovoril podžupan g. Žebot, ki je naglašal, da je treba misliti na asfaltiranje mestnih ulic, da se zatre strašni prah. To naj bo prva naloga. Misli je treba tudi na zgračitev drugega

mostu, ker sedanji že davno ne odgovarja več življenskim in gospodarskim potrebam našega mesta. Glede sredstev za izvedbo omenjenih načrtov pa je g. Žebot dejal, da je to vprašanje bodočnosti. G. Žebot se je v svojem govoru dotaknil tudi vprašanja cestnih doklad. Maribor prispeva k cestnim odborom skoro tri četrtine doklad, dobi pa skoro ničesar in se zneski, ki jih plačuje mestna občina, uporabljajo drugod.

Občinski svetnik g. Kores je apeliral na občinski svet, naj se pragmatizirajo vsi občinski nameščenci, ki še niso nastavljeni. Župan dr. Juvan mu je odgovoril, da se že izdeluje službena pogodba, tako da bo tudi doslej še nepragmatiziranim uslužbencem zagotovljena neka stalnost, da se jim ne bo treba bati odpusta v slučaju, če pridejo drugi gospodarji. Mestni finančni referent g. Hrastelj je pripomnil, da znašajo celokupni osebni izdatki z aktivnimi prejemki, pokojninami, vdovninami in miščinami 11.2% celotnega proračuna. Preskrbnine same pa so dosegle že znesek 1.116.520 Din, tako da je treba misliti na ustanovitev posebnega pokojninskega sklada, da se te postavke izločijo iz rednega proračuna.

Načelnemu izglasovanju proračuna in načelni debati o proračunu je sledila podrobna razprava o mestnem proračunu. Vse postavke, ki smo jih objavili v predvčerajšnjem uvodniku, so bile soglasno sprejete. Posamezne postavke so s celotnim proračunom v naslednjem procentualnem razmerju: osebni izdatki 11.2%, splošna mestna uprava 1.91%, mestne davščine 0.47%, mestni dolgovi 14.65%, ceste, ulice, trgi in parki 4.22%, gasilstvo 0.32%, zdravstvo 3.58%, socialno skrbstvo 5.25%, šolstvo 2.42%, znanost, umetnost in prosveta 0.46%, obrt, trgovina in tujski promet 0.33%, vojaštvo 0.03%, raznoterosti 1.86%. Mestna podjetja 53.3%. Od dohodkov odpade v odstotkih na splošno mestno upravo 0.44%, na mestne davščine 29.44%, na mestne dolgove 10.55%, na postavke o cestah, ulicah, trgih in parkih 1.42%, na socialno skrbstvo 0.05%, na šolstvo 0.12%, na raznoterosti 0.13%, na Mestna podjetja pa 57.85%.

V zvezi z debato o postavki ceste, ulice, trgi in parki je župan dr. Juvan poročal, da je Državni svet odklonil pritožbo 33 mariborskih hišnih posestnikov glede tlakovanja cestišča. Tekom podrobne razprave se je ugodilo tudi prošnji upraviteljev in upravitelj državnih meščanskih šol za stanarino in so zadevni zneski še vnešeni v novi mestni proračun. Stanarine se bodo izplačale do preklica. Pri obravnavi o mestnih davščinah je mestni svet sklenil znižati takso na tovarne avto mobile tistim lastnikom, ki imajo obrt in sicer na Din 500 letno. Ni se pa ugodilo prošnji mariborskih gostilničarjev in kavarinarjev glede znižanja elektriškemu toku in je g. župan poročal, da ima mestna občina težave s Falo in ne more mestna občina brez pristanka Falske elektrarne cene toku znižati. Pač pa so v teku zadevna pogajanja in je g. župan izrazil prepričanje, da se bo ta zadeva rešila z bodočim proračunom.

Mestni svetnik dr. Pihler je apeliral na navzočega sreskega načelnika g. Popoviča, da se kamniški drevored za avtomobilski promet zapre. Končno je bil proračun tudi v podrobni debati brez sprememb soglasno sprejet.

Na dnevnem redu sinočne občinske seje je bilo tudi razpravljanje o službenem redu za delavce MP, ki se je soglasno sprejel. Prošnja g. Radoliča za koncesijo kinopodjetja v Strossmajerjevi ulici, je bila odbita, ker ni krajevne potrebe. Po dve urnem trajanju je naposled g. župan zaključil sinočno proračunsko sejo.

Vera, o kateri ljudje prav malo vedo

Ko se spusti nad sremskimi selj noč, se začnejo ob določenih urah tiho, neslišno odpirati mnoga hišna vrata, na ulici pa se kakor sence pojavljajo tajinstvene postave, ki brez besed z brzimi koraki izginjajo v nočni temi. To so nazareni, ki odhajajo na svoje nočne sestanke.

Čudni ljudje so to, še bolj čudna pa je njihova vera. Niti zima, pa naj bo še tako ostra, jih ne ovira, da ne bi krščevali svojih novih vernikov v rekah. Na samotnem kraju prebijejo ponoči led. Novi krščeneec je ogrnjen z belim plaščem in stoji do kolen v ledeno mrzli vodi. »Prerok« ga poliva z vodo in zraven prepeva, verniki pa odgovarjajo v zboru in pojejo pesmi z enoličnimi nazarenskimi napevi. Ze od nekdanj krščujejo samo ponoči in v največji tajnosti. Kljub temu pa tudi ostali narod vé za to in pozna celo reke in potoke, v kojih se ti krsti vršijo. Za ostale je ta voda nečista, nihče je ne uporablja za zalivanje vrtov, da niti kodelje ne pere v njej. Narod pripoveduje, da imajo nazareni še celo kopico podobnih obredov: oni sami pa v pogovorih z »neverniki« ne izustijo niti besede o svoji veri. Posebno veliko pripovedujejo ljudje o tako zvanem »kokolu«. Po pripovedovanju »nevernikov« bodo to menda neke vrste bakanalije, ki jih baje nazareni prirejajo dvakrat na leto. Take vesti pa so menda samo plod domišljije, čeprav so zelo razširjene.

Nazareni so prav za prav kalvinsko-baptistična ločina, ki jo je okoli leta 1830 osnoval v Švicji kalvinski pastor H. Fröhlich. Deset let pozneje je neki Matija Rebric širil to vero v Sremskih Karlovcih, svet pa jo je rad sprejemal. Oblastj so začele vernike te nove verske ločine preganjati, ker se niso pokoravali državnim zakonom: cesarju niso hoteli priseči zvestobe, odklanjali pa so tudi prisego pred sodišči itd.

Kazni so bile stroge; navadno so jih obsodili na dolgoletno robijo. Prav one kaznilnice, kjer so bili nazareni zaprti, pa so postale leglo nove vere; mirno lahko rečemo, da so to tudi dandanes. Ne mogoče radi tega, ker so stroge kazni dajale nazarenom čar in sij mučeništva, ampak iz mnogo preprostejšega in navadnejšega razloga. Nazareni so bili in so še danes v kaznilnicah zaprti skupaj z drugimi kaznjenci. Sveto pismo je ena izmed redkih knjig, ki so v kaznilnicah dovoljene. Nazareni redno izkoriščajo kaznilniško nastrojnost, na kojoj vplivajo mračni stihji iz apokalipse, in si pridobivajo novih pristašev, samili gorečih borecjev za novo vero, kar je dušeslovno popolnoma razumljivo. Oni, ki so v kaznilnici sprejeli novo vero, postanejo njeni najbolj vneti in najboljši oznanjevalci. Ne bo težko razumeti, kako čarobno deluje na maso, če začne odpuščeni kaznjeneec, ki je bil svojčas znan kot propalica, z največjo gorečnostjo pridigati in učiti nekaj novega.

Med nazareni v splošnem ni izobraženec. V njihove vrste vstopajo samo kmetje, obrtniki, tu in tam tudi kakšen podeželski trgovec. Nazarenstvo je torej vera preprostih, primitivnih ljudi; je brez izdelane dogmatike. Dogma njihove vere je zares prava zmeda. Niti eden nazaren ne ve, kakšna je prav za prav razlika med njegovo in med ostalimi verami.

Nazareni uživajo alkohol, vendar pa se nikoli ne opijajo. Nikdar ne trkajo s čašami, ker smatrajo to za velik greh. Póstov sploh ne poznajo, mesto duhovnikov pa imajo tako zване »preroke«, razbrite obrtnike ali knete, ki tolmačijo Sveto pismo in opravljajo verske obrede. Ti »preroki« vodijo vernike pri molitvah, nimajo pa nobene večje duhovne oblasti kakor drugi. Nazareni me spoštujejo niti križa, niti svetih slik in kipov, ne prisegajo in ne nosijo orožja.

Narod jih imenuje nazarene, bugere in novoverce ali neoverce, nazareni pa nazivajo sami sebe »vernike« in se delijo med seboj na »vernike« in na »prijatelje«. Verniki so oni, ki so sprejeli nazarensko vero, prijatelji pa se šele pripravljajo na sprejem. Drug vidik za delitev na dve skupini bi bil sledeči: eni so sprejeli vero zares iz pravega prepričanja, drugi pa samo radi osebne koristi. Radi tega je zelo težko boriti se proti tej veri, ker se ne ve, kaj je težje: ali spreobrniti one, ki so postali nazareni iz prepričanja, ali pa pripeljati nazaj one, ki so odšli med nazarene radi osebni koristi. Iz prepričanja vstopajo v nazarensko vero obrtniki in kmetje, ki čutijo potrebo po nekem globljem duhovnem življenju. To so v glavnem imovitejši ljudje.

Nazareni se medsebojno redno podpirajo; zato vstopajo v njihove vrste tudi oni, ki ne hrepenijo po duhovnem življenju, ampak bi radi vlekli le gmotno podporo. To so po večini siromaki, vaški proletarijat, ki mu dajejo priliko za zaslužek imovitejši verniki, pri katerih so delovni pogoji mnogo lažji kakor pri »neverniki«.

V moralnem pogledu niso nazareni niti boljši, niti slabši od drugih ljudi. Oni, ki so iz prepričanja vstopili v nazarenske vrste, sicer izkazujejo svojim sovernikom razna dobra dela, vendar pa je tudi v tem mnogo lažnega usmiljenja in licemerstva, še več pa domišljavosti in prevzetnosti, saj so ti nazareni prepričani, da so mnogo boljši kakor ostali svet.

Kadar umre kakšen nazaren, ne žalujejo in ne tarnajo za njim. Vsi člani dotične družine delajo ta dan kakor navadno. Mrtveca zaprejo v sobo, v hiši pa teče medtem življenje svojo pot, kakor da se ni nič posebnega zgodilo. Ko pa napoči pogrebna ura, se zberejo vsi verniki in ga nesejo na pokopališče. Pred odprtim grobom govori »prerok« o ničevosti in minljivosti zemeljskega življenja in o lepota večnega življenja na

drugem svetu. »Prerok« je navadno kakšen kmet, ki v tej svoji pridigi slika večno življenje duš čisto materijalno in zbuja pri svojih poslušalcih željo po tem drugem življenju. Po govoru spustijo mrtveca v grob, ga zasujejo in odidejo domov. Samo pokojnikova vdova ostane tri dni in tri noči nad grobom, kjer pa ne prelije niti ene slze. Niti ji ne sme oko zajokati, niti srce žalovati za pokojnikom. S tihim glasom neprestano prepeva pesmi iz Nove harfe sionske. To je prav za prav neka kalvinska pesmarica, ki jo je za nazarene prevedel sam pesnik Jovanović-Zmaj.

Ko se tretjega dne po pogrebu stemni, se verniki ponovno zberejo v pokojnikovi hiši. »Prerok« vzame dve prazni čaši in ju razbije drugo ob drugo. Nato pobere tudi najneznatnejše drobce, zraven pa govori: »Blagoslovljeno bodi ime Gospodovo, njegova volja naj se vrši. Spomni se, o človek, da so tvoji dnevi že šteti!« Vsi verniki se nato podajo na pokojnikov grob, da privedejo pokojnikovo vdovo domov. Do zdaj ni smel nihče niti ene same solze preliti. V tem trenutku pa se vzpne »prerok« na grob in zakliče: »O verniki, jokajte; ne za njim, ki nas je zapustil, jokajte le nad svojo usodo! Spomnite se, o verniki, da so vaši dnevi že šteti!« Na te besede se spustijo verniki v krčevit in često naravnost histeričen jok, ki traja do zore.

Predno napoči zora, zapustijo nazareni pokopališče; v sredi hodi pokojnikova vdova. Že naslednjega dne se nadaljuje delo, kakor da se ni nič zgodilo. Pokojnikovega imena nihče ne omenja in ga sploh ne sme izgovoriti. Mrtev je in s tem je umrl tudi spomin nanj.

Število sremskih nazarenov je znatno. Statističnih podatkov ni in je zato težko natančno določiti njihovo število.

Po splošnem naziranju jih bo štirideset do petdeset tisoč. Nazareni se ne bavijo s socialnimi in političnimi vprašanji, ampak se držijo napram vsemu popolnoma pasivno.

Nazareni imajo menda samo eno pravo svetišče, to je v Rumi. V ostalih krajih se sestajajo danes pri tem, jutri pri drugem verniku. Edino v Rumi se zbirajo v svojem svetišču. To je velika pobeljena dvorana z golimi stenami in brez okraskov. Edini predmet, ki ga oko hitro opazi, je velika zidna ura. Kadar ta ura bje, odmeva vsa dvorana. Ta ura ne kaže vernikom nočnega časa, ampak je samo simbol minljivega življenja, kajti življenje mineva, kakor bjeje ure.

Naj dežuje ali sneži, naj sije mesečina ali naj je temna jesenska noč, brez izjeme vsak dan se ob določenih urah v sremskih selih tiho, neslišno odpirajo ulična vrata in se kakor sence pojavljajo skrivnostne postave. Tisoči nazarenov odhajajo k skupni molitvi...

Gospodarske beležke

Izvoz v Nemčijo ne bo ustavljen. Nekatero naše izvoznike tvrdke so dobile od svojih posrednikov v Nemčiji sporočila, češ da bodo nemška oblastva ustavila uvoz iz Jugoslavije in da »Reichsstelle für Devisenbewirtschaftung« v Berlinu ne bo več izdajala dovoljenj za plačilo iz Jugoslavije uvoženega blaga. Te vesti so, kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«, brez vsake prave podlage.

USA se zanimajo za naše žganje. Iz Združenih držav Sev. Amerike je živahno povpraševanje po našem žganju. Zahteva pa se žganje s 50 odstotki alkohola, kakršno je pri nas prepovedano. Zato je novosadska zbornica zaprosila fin. ministrstva, da se izpremeni odločba z dne 21. junija 1936, po kateri se ne sme žgati žganje, ki bi imelo več ko 48 odstotkov alkohola.

Razglašen je konkurz o premoženju Rojnika Konrada in Jelke, trgovcev v Lohčah pri Poljčanah. Konkurni komisar Levstek, upravnik mase odvetnik dr. Macarol.

Pobrezške novice

Novorojenček v stranišču. Na Pobrežju je iztaknila orožniška patrola v nekem stranišču v Špesovem selu novorojenčka, seveda že pred dnevi spovitega. Orožniki pod vodstvom podnarednika Markolija so izvršili intenzivno poizvedbo ter še isti dan, na pustni torek, iztaknili neko H. J. delavko iz Studencev, ki pa je v času povijanja stanovala na Pobrežju. Osumljena je dejanje priznala in bila prijavljena mariborskemu okrožnemu sodišču.

Nujna potreba začasnih zapornih prostorov na Pobrežju. Včeraj se je primeril slučaj, da je neki pijanec žalil številne goste v neki gostilni ter pričel brutalno razgrajati. Poklicani orožniki so sicer razgrajanje spodili iz gostilne, vendar tudi to ni zadostovalo. Gotovo bi bilo primerno za takšne in slične slučaje, ki so pri nas na dnevnem redu, odrediti začasne zaporne prostore, kar bi bilo gotovo v interesu javne morale in varnosti. — Občan.

Kurenta smo imenitno pokopali. Na pustni večer so bile ceste in lokali polni mask. Prevladovala pa je Renčljeva dvorana, kjer je Sokoč nudil izbrant spored. Ljudstva je bilo dovolj, pravtako je bila zabava prav animirana.

Nesporazumljenje.

Zobozdravnik: »Ali ima vaša soproga dobre zobe?«

Pacijent: »Ne vem; doslej me je vselej samo opraskala.«

Vsi enaki.

Razbojnik (ki je napadel v gozdu staro devico): »Ne maram vašega življenja, samo vaš denar!«

Devica: »Oh, pojdite no, saj ste vsi enaki!«

Davnina Maribora v podlistkih

J. Eš:

Tatja

Kdo izmed ljudi, ki jih obseva sonce, je tako močan, da bi nas premagal? Nismo vajeni, da bi si drugi lastili našo zemljo in naš vladali. Tako ostane, dokler bo kaj boja in mečev.

Tak je bil odgovor Slovenov Obrom I. 578.

Obri so kmalu na to okusili moč Slovenov, ki se je razlila od Baltiškega do Jadranskega morja, in se potuhnili v mogočni Samovi državi. Po njegovi smrti jim je dvignila glave nesloga slovanskih knezov, ki bi bili radi vsi nasledili slavi njegovega žezla. Medsebojno trenje in zavist sta zrušili to prvo mogočno slovansko zedinjenje.

Spet je zavrela avarska kri v znamenju gospodstva nad Sloveni, ki jim niso bili kos. Zaprositi so morali pomoči pri sosedstvu na njihovem zapadu — pri Bojuvarih (Bavarih); tako so jim prožili priliko, da zadoste svojemu pohlepu po slovanski zemlji. Radi so se odzvali prošnji Slovenov za skupen odpor proti divjemu avarskemu plemenu, ki si je volilo le pravico boja, roga in nadvlade in

je ogrožalo tudi frankovsko državo, pred vsem pa Bavarsko. Drago so plačali Slovenci bavarsko uslugo: odkupili so jo s svojo samostojnostjo. Počasi, a dosledno so si Bavarci osvajali najboljše kose slovenske zemlje: z mečem, križem in pretkanostjo so izpodirivali Slovence z rodovitnih ravnin, kamor so naseljevali svoje grofe kot kraljeve namestnike. Z njimi in za njimi so prihajali kmetje, obrtniki in duhovstvo.

Tako je tkala zgodovina usodo Slovenov tudi okrog Maribora.

Bilo je okrog leta 770.

Boji med krščanskimi Bavarci in poganskimi Sloveni ob severnem in zahodnem znožju Pohorja so bili ljuti in zelo krvavi; slovenske čete so kazale jak odpor in večkrat prešle v napad ter pognale Bavarce preko Dravograda. A prihajale so vedno nove in sveže čete, ki so si postopno utirale pot skozi Dravsko dolino in dospete do Dravskega polja.

Radvanjski knez Radovan je uvidel, da je na njegovem bregu vsak nadaljni odpor zaman. Najboljši vojaki so padli v dolgotrajnih spopadih. Ostale je odpoklical v svojo bližino.

Polaščal se ga je nemir, ki se ga ni mogel otresti. Najrajši je bil sam v svoji sobi ali pa v veliki posvetovalnici, kjer

se je posvetoval z enim in drugim od starešinov, ki so prihajali k njemu posamič ali v skupinah, vsi zaskrbljeni in potlačeni.

Bilo je nekega poletnega dne. Knez nestrpno koraka sklenjenih rok čez križ po posvetovalnici sem in tja. Njegova visoka postava se je zadnje čase malo sključila in so košati lasje, ki se valovito spuščajo skoro do širokih ramen, precej osiveli. Temno modre oči so zadobile neobičajen sijaj in okrog ust se mu je močno uveljavil izraz globoke potrnosti. — Vsakotoliko mu spolzi desnica po temenu, z levico pa se nasloni na veliko javorovo mizo v sredini dvorane; oko se mu upre ob okno te ali one vogalne stene ali pa obtiči na maliku v kotu vzhodnega vogala. Prikloni se in premika ustnice v nerazločnem šepetanju... Moli.

»Mnogo, mnogo si jih vzeia v svoje kraljestvo, Morana... In vendar se ni še odločilo«, reče kratko in zamahne z roko po zraku, ko da bi odganjal mučne skrbi. Nato se zazre v južno stran. Večerno poletno sonce siplje poslednje žarke na gozdove, jase in oranice. Haloze se svetijo v bleščeče-zeleni tančici in nad njo trepečejo zlati prameni.

Knez se globoko zamisli.

»Naša lepa zemlja in dobrotno nebo

nad tabo in bogovi nad vama! Dvesto let je, odkar domuje tod naš rod in trebi gozdove v oranice, gradi pota, mostove in sela; iz zemlje črpa zaklade za vse v enaki meri, da ni med nami siromakov. In zato naj bi mi postali sužnji pohlepa? Rod, ki zna delati in se sam upravljati, bi radi uklenili v podložniški jarem?! Ob zemljo, svobodo in našo vero bi nas radi pripravili... Ne in ne!«

Spet prične korakati okrog mize in se čez trenutek ustavi ob drugi steni. Obraz se mu zmračil in život se komaj vidno mrzlično strese. Nepremično zre v eno in isto točko, čez obraz pa se mu razlije neka potajena boleost, ki bi se je rad otrešel in potlačil za vedno. Slednjič pa izpregovori s povdarkom kot bi beše da veljala tisočglavi množici:

»Nisi skromen, kakor so naši domovi; hoče se ti vidnega mesta, s katerega moreš kazati svojo moč. Bolj z lokavostjo kot z junaštvom si se vrnil med nas, da zlomiš nas ponos in našo čast... da nas razdvojiš v novem čuvstvu, ki smo ga podedovali od očetov; naše vere si se lotil, da se v sovraštvu med seboj pokoljemo in nas tako čimprej in po najlažji poti spremeniš v sužnje. Vemo, da ni tvojega pitovanja brez sužnjev...«

(Dalje sledi.)

Darujte za azilni sklad PTLI

Mariborske in okoljske novice

S počitniškimi kolonijami in šolskimi kuhinjami med narod!

Sinoči je imel sreski odbor društva R. K. pri »Orlu« svoj redni letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil zaslužni predsednik dr. I. Jančič. Pred številno zbranimi funkcionarji te karitativne dobrodelne ustanove ter zastopniki občinskih odborov RK je zlasti toplo pozdravil tajnika banovinskega odbora višjega svetnika g. Skalarja.

Skrbno sestavljeno poročilo predsednika g. dr. Jančiča prča o neumornem delu v pretekli poslovni dobi.

V preteklem letu je praznoval R. K. 60-letnico svojega obstoja v naši državi in je bila ta važna obletnica tudi v Mariboru dostojno in manifestativno praznovana. Mariborski sreski odbor šteje danes 1103 člane, od teh 597 rednih in 506 podpornih. Organizatorično delo je šlo za tem, da se organizacija R. K. razširi na vse plasti našega naroda.

Tajniško poročilo je podal g. dr. Zorjan, povdarjajoč pri tem živahno administrativno delovanje odbora. Sledilo je blagajniško poročilo g. Vedopiveca Emila, ki izkazuje 29.459,75 dinarjev društvenega premoženja ter 14.396,25 dinarjev dohodkov in 17.942 dinarjev izdatkov. Delovanje pomaška R. K. je razvidno iz poročila g. Ravterja Mirka, ki kaže, da je bila siromašna in slabotna deca v preteklem letu obdarovana po 76 odborih z obutvijo, obleko in hrano. V imenu nadzornega odbora je poročal bivši srezki načelnik dr. Senekovič, ki

je predlagal razrešnico odboru, ki je bila soglasno sprejeta. K besedi se je zatem oglasil tajnik banovinskega odbora višji svetnik g. Skalar, ki je pohvalil izredno delavnost mariborskega sreskega odbora R. K. in pojasnjeval mnoge aktualne zadeve in naloge, ki čakajo R. K. v najbližji bodočnosti. Njegova izvajanja so izzvenela v refren: **S počitniškimi kolonijami in šolskimi kuhinjami med narod!**

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Jančič Ivan, podpredsednika šef-primarij dr. Černič Mirko in mag. Minařnik Mirko. Člani odbora so: dr. Alojz Juvan, dr. Janko Šiška, dr. Popović Pero, Alt Aleksander, dr. Jurček Ivan, dr. Novak Ljudevit, dr. Zorjan Ivan, Kasper Udo, msgr. Umek Mihael, podpolkovnik Maslač, Milica Stupanova, Mastnak Martin, Ravter Mirko, dr. Velker Hugo, Stenovec Franjo, Vodopivec Emil, dr. Hribar Franjo, dr. Bedjančič Milko, Pfeifer Aleksander, dr. Vrečko Fric, Tomažič Ivan, dr. Korenčan Andrej in Volk Matija, Pobrežje.

Nadzorni odbor: predsednik Pogačnik Bogan, člani dr. Kovačec Janko, dr. Senekovič Ivan in Cvetko Franc.

Po živahni debati in koristnih klepih je predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor R. K. v mariborskem srezu, ki boče s podvojenim delom prodreti med najširše plasti obmejnega prebivalstva.

Iz poštne službe. K pošti Maribor I je premeščena Kristina Mirtič, k pošti Maribor III Josip Pistor.

Francoski konzulat v Ljubljani si usojia sporočiti, da bo ob priliki mednarodne pariške razstave leta 1937 vidiranje potnih listov znižano na enotno takso desetih frankov (23 dinarjev); ti vizumi bodo veljavni od 20. aprila t. l. naprej za celo razstavno dobo. Samo ob sebi je umevno, da osebe, ki se ne bodo mudile v Franciji delj kot 15 dni, ne bodo plačale za vizum več kakor običajno takso petih frankov (Din.: 11,50).

Davčne zadeve. Dne 15. februarja 1937 poteče skrajni rok za plačilo v I. četrtletju 1937 v plačilo dosepele zgradarine, pridobnine, pavšalnega davka na poslov. promet in luksuz, rentnine, družbenega davka in vojnice s pripadki. Davčni zavezanci se pozivajo, da poravnajo svoje davčne obveznosti do tega dne, sicer se bo po poteku tega roka uvedlo izvršilno postopanje, odnosno prisilna izterjava ter računali aksekucijski stroški in zamudne obresti.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru ima v soboto, 13. t. m. ob 8. uri zvečer redni občni zbor v restavraciji »Narodnega doma« v Mariboru.

Vstopnice za koncert Rude Firkušnega so v predprodaji pri blagajni Grajskega kina.

Članstvo Sokola II., Pobrežje v soboto 13. t. m. ob 19. uri v telovadnici sestanek, v nedeljo 14. t. m. ob 15. uri istotam občni zbor.

Mestna uprava Maribor, združenje vpo kolenih oficirjev in vojnih činovnikov, kraljevine Jugoslavije ima v nedeljo 14. februarja svojo redno letno skupščino ob 10. uri dopoldne v Aljaževi sobi hotela »Orel« s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo nadzornega odbora, 5. volitve v upravni in nadzorni odbor, 6. predlogi in slučajnosti. Mestni odbor prosi svoje člane, da se te skupščine sigurno udeležijo.

Gostilna pri »Lipi«, Radvanje, v nedeljo o d o j č k i.

Kako je na vrhovih? Putnikovo vremensko poročilo z dne 12. t. m. pravi: Senjorjev dom ob 7. uri zjutraj —9, 25 cm pršiča na podlagi 50 cm, smuka idealna. Pesek: —7, 20 cm pršiča na podlagi 45 cm. Rimski vrelec: —2, 10 cm pršiča na podlagi 15 cm. Nozirska koča: —3, 20 cm pršiča na podlagi 60 cm. Logarska dolina: —5, 60 cm snega.

Smrtna kosa. V starosti 60 let je umrla v splošni bolnišnici soproga v pokojnega vratarja državnih železnic Josipina Ipavice. Žalujemo naše toplo sočutje!

Tukajšnja Borza dela išče prikrojevalca za gornje dele usnja, kovaškega pomočnika, avtomobanika, strojnika in dva viničarja.

Gori! Posestniku Antonu Štineku v Sv. Vidu so ognjeni zublji vpepelili gospodarsko poslopje in znaša škoda okoli 70.000 dinarjev. Sumijo, da je požar podtaknila zlobna roka.

V mrtvašnico vlomil, nato se javil policiji. Davi se je javil pri predstojništvu mestne policije v Mariboru 41-letni brezposelni delavec Avgust Fras iz Adrijancev, ki je dejal, da je v nedeljo zvečer vlomil v mrtvašnico pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, od koder je odnesel razne predmete, ki jih je nato prodal. Frasa so pridržali na policiji.

Orožnov smuk 1937. Tradicionalni smuk preko Pohorja, ki bi se moral vršiti v nedeljo, 14. t. m., je radi vremenskih neprilik preložen na 21. februarja.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Izpremenljivo, ponekod od časa do časa padavine, temperatura se ne bo mnogo izpremenila.

Ljudska univerza. Danes v petek ob 20. uri predava o moderni Turčiji gospod Andej Debenak, učitelj pri Sv. Marjeti. Skioptične slike.

Kaj izgubljajo Mariborčani. Seznam v mesecu januarju 1937 pri predstojništvu mestne policije v Mariboru oddanih in prijavljenih predmetov vsebuje sledeče predmete: 20 dinarjev, 1 lovski pes, 1 ovrtnik in samoveznica, 1 poročni prstan, 1 pokrov za avtomobil, 1 svetilka, koleki za 200 Din, 1 zapestnica, 1 ženska naglavna ruta, 1 zastavljalni list, 1 zračna sesalka, 1 pes volčje pasme, 1 pav, 1 mlad črn pes, 1 modra čepica, 1 vrečica za 48,50 Din.

Himen. Poročili so se te dni v Mariboru: Anton Prešern, davčni dnevnicař, Šmarje pri Jelšah, in Elizabeta Drogenik, trgovska pomočnica, Poljčane. — Gorjup Jožef, zasebni nam., in Muster Alojzija, gospodinja, Koroška cesta 82. — Murka

Gostija se je končala z ubojem

Ko se je zvečer od neke gostije vračal domov 22-letni Šamperl Avgustin, posestniški sin iz Zic, ga je v Žitencih iz zasede napadel neki Šumandl Franc, posestnik iz Zic. Udaril ga je s kolom po glavi, da se je Šamperl zgrudil in je

Narodno gledališče

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Petek, 12. februarja: Zaprto.

Sobota, 13. februarja ob 20. uri: »Baron Trenk«. Gostuje tenor Marij Šimenc. Nepreklicno zadnjič.

Nedelja, 14. februarja ob 15. uri: »Kadar se utrga oblak«. Znižane cene. Zadnjič. Ob 20. uri: »Dežela smehljaja«.

Jutri gostuje Marij Šimenc. Naš popularni tenor, brezdvomno najboljši v naši državi, nastopi v naslovni ulozi operete »Baron Trenk«, ki jo poje stalno tudi v Zagrebu. Mariborska glasbena javnost že dolgo vrsto let ni imela prilike slišati tega odličnega pevca, zato naj nihče ne zamudi jutrišnje predstave, ki je obenem nepreklicno zadnja uprizoritev »Barona Trenka«.

V nedeljo uprizore popoldne eno najmočnejših sodobnih slovenskih del, Žigonovo izredno močno grajeno dramo »Kadar se utrga oblak« po znižanih cenah. To je edina popoldanska predstava tega dela! — Zvečer bo prva ponovitev Leharjeve od letošnji premierji izvrstno uspele operete »Dežela smehljaja«, ki jo odlikujeta krasna glasba in pestra romantična vsebina.

»Čevljar Anton Hit« je ljudska igra, ki jo je napisal eden najboljših avstrijskih dramatikov H. H. Ortner. V tej igri se srečno druži resni element s humorjem in komiko, tako da ustreza delo na vse plati. Režija je Malčeva, večje uloge igrajo P. Kovič (Hat), Kraljeva (Ana), Gorinškova (čevljarica), Gorinšek (šolski vodja) in Košič (Mihec).

Kino

Kino Union. Danes izborni film prekrasne vsebine »Pesem obtožuje« Luis Græveur.

Franc, delavec, in Valner Ana, zasebnica, Vojašniška u. — Drozg, Leopold, kovaški pomočnik, Na Ranci, in Retelj Ana, kuharica, Maistrova ul. 2. Stramšak Alojzij, železniški čuvaj, in Pajmon Neža, kmečka hči, od Sv. Duha v Ločah. — Strehar F. posestniški sin, in Kapun Verona, posestniška hči, od Sv. Martina na Pohorju. — Pfeiffer Gustav, pečarski pom., Pobrežje, in Žibert Marija, bivša služkinja. — Krajnc Rudolf zvonolivar, Pobrežje, in Pokrivač Katarina, tovarniška gel., istotam. — Miklave Jožef, tkalec Studenci, in Kramperger Ana, tkalka, istotam. — Hartlieb Mihael, tkalski pomočnik, Delavska ulica 17, in Valentan Roza, manipulantinja, Magdalenska ul. 48. — Prosenjak Francšek, tovarniški ključavničar, Radvanje, in Narat Terezija, napeljalica, istotam. — Bezjak Kondrad, t. delavec, Pobrežje in Florijančič Marija, tovarniška delavka, Pobrežje. — Krajnc Janez, tkalec, Tezno, in Kresnik Elizabeta, navijalka, Tezno. — Rozman Franc, zasebni uradnik, Dušmanova ulica 9, in Božič Antonija, manipulantinja, Dravlje pri Ljubljani. — Mikuž Matej, šolski nadzornik, Dolnja Lendava, in Serajnik Božena, hči učitelja, Tezno. — Žnofl Karol, brivski pomočnik, Delavska ulica 14, in Farazin Amalija, šivilja, Ghegova ul. 10. Stropnik Ignacij, tovarniški ključavničar, Tezno in Kopic Amalija, čistilka, istotam. Beloglavec Karol, posestnik, Studenci, in Gobec Franciška, natakaričica, Tezno. — Ornik Jožef, viničar, in Pauko Fr., služkinja, Počehova. — Zavec Rudolf, delavec, in Novak Alojzija, delavka, Pekel. — Vrentuša Ignacij, kolar in Kos Marija, zasebnica, Meljski hrib, Bog daj srečo!

Poljčanske novice

Nezgodna pri pustovanju. Naši Spodnje-poljčani so zelo podjetni in iznajdljivi ljudje. Povsod se udeležujejo kar se da. Tudi na pustni terek so s svojim edinstvenim pustnim »korzom« zbudili pozornost. Medtem, ko so se lanj napravili za Abe-since, so se letos našemili za cigane. Bilo jih je kar za nekaj voz. Glavno igro so

Zadnje telefonične vesti

Splošna mobilizacija v Kataloniji

BARCELONA, 12. februarja. Katalonska generalidad je odredila splošno mobilizacijo, da brani Katalonijo pred morebitnim napadom od katerekoli strani. Istočasno se odločno demantirajo vesti o pogajanjih z generalom Francom.

Trenja v Blumovi vladi?

PARIZ, 12. februarja. V političnih krogih se mnogo razpravlja o možnosti francoske vladne krize. »Journal« poroča, da je v Franciji tako napeto notranje politično stanje, da niso izključena nikakšna presenečenja. Opozicija v senatu proti sedanji vladi zelo narašča. Senat je odločen, da ne bo več podpiral finančno gospodarsko politiko sedanje vlade, katere položaj je tem težji, ker se radikalni socialisti z eno nogo že nahajajo v opoziciji, kar se odraža zlasti v senatu. Brez radikalnih socialistov nima po pisavi tega lista vlada zadostne večine v parlamentu in se v levčarskih krogih opozarja na možnost razpusta parlamenta ter nove volitve. Socialisti in komunisti so prepričani, da bi pri novih volitvah odnesli takšno zmago, da bi radikalnosocialistično stranko gg. Daladiera in Herriota lahko postavili pred vrata. V tem slučaju bi se lahko potlačila tudi opozicija v senatu in bi vlada imela prostejšje roke. »Echo de Paris« piše, da podpira pri radikalnih socialistih te Blumove tendence samo Camille Chautemps in ni izključeno, da bodo radikalni socialisti izstopili iz vlade, s čimer bi kriza dozorela.

Guverner Francoske banke odstopi?

PARIZ, 12. februarja. V finančnih krogih se vzdržuje vest, da je odstop guvernerja Francoske banke De Labeyria gotovo dejstvo. Njegov odstop spravljajo v zvezo z nesoglasji med guvernerjem in finančnim ministrom Auriolom glede kreditne in devizne politike Blumove vlade.

Echo de Paris: Kakšen smisel...

PARIZ, 12. februarja. »Echo de Paris«, glasilo francoskega generalnega štaba, ni nič kaj zadovoljen z delovanjem londonskega nevmesevalnega odbora. Treba se je vprašati, kakšen smisel ima še ta odbor, ko je tempo španske državljanske vojne hitrejši kakor pa posvetovanja londonskega odbora. Valencija in Madrid sta ogrožena in tudi valencijska vlada ne taji več kritičnega položaja M. drida.

vpriporili pri kolodvoru, kjer se je nabralo veliko število radovednežev. Pri tem ciganskem pohodu pa se je pripetila, kakor se sploh rado dogaja ob taki gneči nezgoda. Nekega fanta so povozili. Težko kolo voza mu je šlo čez nogo ter mu jo baje precej poškodovalo. Ponesrečenca so nato prepeljali domov.

Družaben večer Sokola. Sokol je priredil na pustni terek v bratu Mahoriču družaben večer. Pri tej priliki so bile razdeljene diplome bratom smučarjem, ki so si priborili pri zadnjih smučarskih tekmah prva mesta. Diplome so dobili bratje: Požeg Tone, Vovšek Jože, Vežjak Ciril, Špalir Roman, Detiček Franc, Knez Ivan ter Krajnc Bogdan. Čestitamo!

Novice iz ljutomerske okolice

Sejem v Ljutomeru. 16. februarja bo v Ljutomeru velik kramarski in živinski sejem.

V Ljutomeru sestanek Sokolstva. Mursko sokolsko okrožje bo imelo v nedeljo 14. februarja ob osmih v Sokolskem domu v Ljutomeru delovni sestanek. Na sporodu bo predelava vaj za l. 1937 za vse oddelke, ki se ga naj vse edinice sigurno udeležijo. Zveze z vlaki so ugodne! Zdravo!

V Štrigovi je gorelo. V nedeljo zvečer je uničil ogenj majhno trgovino daleč po Medjimurju znanemu pesniku Martinu Podgorelcu. Kako je nastal požar, še ni znano. Najbrže ga je zanetila zlobna roka.

Verzej dobi orožniško postajo. Orožniška postaja v Križevcih se bo najbrže preselila v Verzej.

Politične obzorce

Razprava o Sokolstvu v skupščini

BEOGRAD, 12. februarja, Veliko pozornost je zbudila v beograjskih krogih včerajšnja interpelacija poslanca Grdjića glede Sokolstva in sicer v zvezi z odločitvijo ministra dr. Kožulja, ki ni naklonil mostarski sokolski župi nikakšne podpore za njeno akcijo v okviru Petrove sokolske petletke in sicer za gradnjo 90 vodnjakov v raznih krajih Hercegovine, kjer vlada poletni silni pomanjkanje vode. Sokolska župa v Mostarju je pričela graditi te vodnjake v okviru Petrove sokolske petletke. Poslanec Grdjić je povdarjal, da je senat poklonil za to akcijo Din 10.000, župa sama pa je zbrala 150.000 Din. Nadalje je interpelant opozarjal, da je mostarska sokolska župa zaslovela preko meja naše države radi svojega koristnega splošno narodnega delovanja, saj so prihajali sokolski delavci iz Bolgarije in Češkoslovaške, da to delo proučijo. Župa ima danes 150 kmečkih sokolskih čet in je na njenem območju 14 sokolskih domov. Med društva in čete je razdelila mnogo vagonov semenjske pšenice, 150 sadnih drevese in skoro milijon gozdnih sadik. Minister dr. Kožulj je v odgovoru povdarjal, da on sam visoko ceni plemenita prizadevanja Sokolstva. V mejah možnosti bo Sokolska župa v Mostarju še letos dobila na razpolago sredstva, da bo lahko svojo akcijo nadalje-

vala. Debate se je udeležil minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogič, ki je naglašal, da smatra kraljevska vlada Sokolstvo, to našo največjo nacionalno organizacijo, kot ono organizacijo, ki je nad vsako politiko in nad vsemi političnimi strankami. Kraljevska vlada smatra nacionalno delo našega Sokolstva za potrebno delo in posebej čeni njeno kulturno in socialno misijo, ki se kaže baš v primeru mostarske sokolske župe. Kakor v drugih proračunih, tako je tudi v novem proračunu naklonila vlada Sokolstvu podporo, ki je določena po zakonu o Sokolstvu in ki znaša po sedanjem proračunu 6 milijonov dinarjev. Znatni so izdatki tudi za sokolska stadiona v Beogradu in Zagrebu in je določena tudi podpora za veliki sokolski zlet, ki bo prihodnje leto v Skoplju. Zatem sta spregovorila poslanca Sekula Zečević in Manfred Paštović o razmerah glede Sokolstva na Hrvaškem in v Sloveniji. Izredno veliko pozornost je zbudil govor posl. Mite Dimitrijevića o kulturni misiji Sokolstva. Ob priliki odgovora ministra dr. Kožulja ter njegove polemike z navedenimi poslanci je nastalo živo prerekanje med poslanci opozicije in vladne večine, ob tej priliki je min. dr. Kožulj demonstrativno zapustil skupščino.

vem trgovskem zakoniku, ki je bil definitivno sprejet. Prihodnja skupščinska seja bo v torek popoldne.

NOVI TRGOVSKI ZAKONIK POD STREHO.

Na včerajšnji dopoldanski seji je Narodna skupščina končala razpravo o no-

Domaci razgledi

Proglasitev turističnih krajev

V Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine z dne 27. januarja števil. 8/44-45 je objavljen pravilnik o proglašanju turističnih krajev, ki ga je predpisalo ministrstvo za trgovino in industrijo v okviru nove uredbe o pospeševanju turizma in o čemer smo že poročali. V smislu člena 9 tega pravilnika so za turistične kraje proglašeni sledeči kraji na območju bivše mariborske oblasti: **Za turistične kraje v ožjem pomenu:** Celje, Črna, Dravograd-Meža, Gornja Radgona, Guštanj, Ljutomer, Marenberg, Maribor, Mozirje, Ormož, Planina pri Sevnici, Prevalje, Ptuj, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Vitanje. — **Za turistične kraje klimatičnega (planinskega) značaja:** Fram (Mariborska koča), Gornji

Grad, Hoče (Pohorski dom), Logarska dolina-Sočava, Ljubno, Luče, Ribnica na Pohorju (Senjorjev dom), Ruše (Ruška koča), Smolnik (Lobnica), Sv. Lovrenc na Pohorju (koča na Klopnem vrhu), Smartno na Pohorju, Topolšica, Vurberg. — **Za turistične kraje kopališkega značaja:** Dobrna, Laško, Rimski vrelci, Kotlje, Rimske Toplice, Rogaška Slatina, Slatina Radenci.

Po tem pravilniku proglašeni turistični kraji pridobijo pravico do vseh ugodnosti, ki so predpisane z uredbo o pospeševanju turizma ali z drugimi zakonskimi predpisi za pospeševanje turizma, obenem pa se podredijo tudi vsem obveznostim, ki jih določa ta uredba ali druge zakonske določbe. Ministrstvo za trgovino in industrijo je prometnemu ministrstvu predložilo ta seznam turističnih krajev kot podlago za ugodnosti po § 11 železniške potniške tarife, ki daje obiskoval-

cem turističnih krajev pravico do brezplačnega povratka na železnici po najmanj 7-dnevnem bivanju. Po sedanjih predpisih uživajo to ugodnost le kraji z nadmorsko višino nad 700 m.

Glede zgradarine za turistične kraje sta tujskoprometni zvezi v Mariboru in Ljubljani storili potrebne korake za ukinitev tega bremena. — Tujskoprometna zveza »PUTNIK« v Mariboru opozarja občinske uprave in tujskoprometna društva tistih krajev, ki niso bili proglašeni za turistične kraje, da smejo kadarkoli zahtevati proglašenje za turistične kraje, če ustrezajo že omenjenim določbam členov 3., 4. ali 5. pravilnika o proglašanju turističnih krajev. Kraji, ki bodo najkasneje do 15. junija 1937 zahtevali naknadno proglašenje, prvi dve leti od dne uveljavitve pravilnika, še ne morejo ustrezati določbam členov 3., 4. ali 5. pravilnika. Prošnje, ki morajo biti opremljene s prilogami o potrebnih avtentičnih podatkih, naj se pošljejo na naslov Tujskoprometne zveze »PUTNIKA« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.

Ptujske novice

Oblastvom se je posrečilo izslediti vlomsko družbo, ki je izvršila v območju Osluševcev in Gorišnice v ptujskem srezu 23 vlomov in tavin. So to večinoma 18 do 22 letni fantje. Storitci, od katerih se 4 nahajajo v ormožkem preiskovalnem zaporu, so kradli vse, kar jim je prišlo pod roko.

Iz Gornje Radgone

Gori! Požar je izbruhnil v mlinu Jurkovič Marije v Hrastju Mota. Velika lesena stavba ob Muri je z vsem inventarjem vred pogorela do tal. Škoda znaša okrog 30.000 Din in je tem občutnejša.

ker je lastnica nedavno opremila ta mlin z modernim valjarjem, ki je takisto postal žrtev ognja, o katerem domnevajo, da je bil podtaknen. — V ponedeljek proti večeru je takisto na doslej nepojasnjem način izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju vinogradnika Frica Fekonja v Policah pri Gornji Radgoni. Požar so domači uslužbenci opazili pravočasno ter ga pogasili. Nedvomno je povzročil požar odpadek cigarete, ki ga je odvrigel kdo mi moidočih v listnjaku, ki je tik ob javni cesti. V obeh slučajih je škoda le delno pokrita z zavarovalnino.

V zaslužen pokoj je odšel po 38 letnem napornem službovanju poštni poduradnik G. Vincenc Vrhnjak pri poštnem uradu v Gornji Radgoni, ki je zadnja leta opravljal ambulancijsko službo na progji Gornja Radgona - Ljutomer in obratno.

Putnikove novice

Potovanja v Bolgarijo. »PUTNIK« Maribor opozarja vse zainteresirane, ki nameravajo v skupinah potovali v Bolgarijo, da posluje v Sofiji potovalni urad »BLGARIJA« a. d. Ta potovalna pisarna, s katero je »PUTNIK« v najožjih stikih, je potujočemu občinstvu vedno na razpolago ter daje najtočnejše informacije, prevzame na sebe tehnično organizacijo večjih in manjših potovanj ter skrbi za udobno bivanje izletnikov in turistov v Bolgariji. Vsi, ki nameravajo potovali v Bolgarijo, naj se poslužujejo uslug in nasvetov tega potovalnega biroja. Posebno večje izletniške skupine naj izdelajo svoje potovalne načrte le potom »BLGARIJE« in zahtevajo podrobne informacije od »PUTNIKA« Maribor, Aleksandrova c. 35, tel. 21-22.

Spomnite se CMD!

Razno

BRZOJAVKA!
Danes pojedina sortiranih morskih rib. Gostilna Vicel. Rotovski trg 8. 673

Posest

Prodaj več **STAVBENIH PARCEL** m² a Din 6.— in 12.—, tudi na obroke. Vprašati hotel »Mariborski dvor«. 662

V najem

GOSTILNA v bližnji okolici Maribora se da v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 670

Prodaj

KANARČKI
glasni pevci, naprodaj. Tudi še nekaj samice za parenje. Strossmajerjeva 28-II, vrata 9. 677

»ERIK«
prvovrsten pisalni stroj, en mesec rabljen, kovčeg, za Din 2200.— naprodaj. Tattenbachova 5, lokal. 671

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO oddam. Uporaba kopalnice. Centralna kurjava Strossmajerjeva 28-II, vrata 9. 676

Stanovanje

Na stanovanje ali hrano sprejem **GOSPODA.** Sobe s posebnim vhomom. — Mislej. Trg svobode 1, nad mlekarno. 659

Naročniki kupujte pri naših inseren- in ter oglašujte!

DON JUAN

29

Rowland se je tedaj udaril po čelu in skočil kvišku. Sedaj je zasluhlil, kdo je ta ruski sopotnik, saj ni mogel biti ta Rus ničče drugi kakor tisti pooblaščenec, ki ima nalogo, da se pogaja s Sulejmanom pašo in o katerem mu je admiral Hornby pripovedoval, da letajo vsa dekleta na Gallipolju za njim. Torej je bil sedaj na povratku v taborišče svojih rojakov, noseč s seboj pogodbo, ki jo izroči bulajrske trdnjavske linije Rusom. In medtem, ko bi v Rodostu na podlagi te pogodbe bilo dano povelje za prodiranje, ki se lahko prične še to noč, bi lahko on, Rowland, lahko prispel v Carigrad prepozno, razen tega bi moral tamkaj še prepričevati britanskega carigradskega poslanika Layarda, da je situacija zelo resna in da zamuda enega samega trenutka lahko povzroči, da bodo Dardanelse ožine za vedno ostale zaprte angleškimi vojnimi ladjami. Vse skupaj je lahko prepozno in predno bi britanski poslanik v Carigradu sir Layard utegnil poslati telegrafično povelje admiralu Hornbyju za prodor, bi bila pot že pripravljene angleškimi vojnimi ladjami v Dardanele zaprta!

»Kapitan Renault«, je zatem dejal Row-

land poveljniku parnika: »Rus ne sme danes pristati v Rodostu.«

Kapetan Renault ga je nekam začudeno pogledal, Rowlandu pa je neprestano zvenela po ušesih beseda njegovega admirala Hornbyja, ko ga je ob slovesu spomnil na besede slavnega britanskega admirala Nelsona: »Anglija pričakuje, da boste storili svojo dolžnost.«

»Pardon, gospod Rowland, oziroma sir Smite« je dejal kapetan parnika Renault. »Imam izrecno povelje, da moram tamkaj pristati.«

»Ne sme, pa ne sme!« je ponavljal Anglež in pri tem škripal v zobmi.

»Drugega vam ne preostane, kakor da prepričate da zapusti parnik« je komaj slišno pripomnil kapetan broda ter nadaljeval: »Jaz grem na krov in prevzamem poveljstvo parnika. Za pol ure smo v Rodostu. Kar se pa tu spodaj dogaja, bodisi, da je umor ali omamljenje ali kaj podobnega, to ni moja zadeva. To bodi moja zahvala za to, kar ste mi malo pred tem napravili.«

Nato se je kapetan Renault odstranil. Rowland pa je ostal negiben, se dvignil

ADMIRAL NELSON

ter se nato podal proti izbici, kjer je bil nastanjen St. Renée.

Rowland je potrkal in vstopil, v Rusovo izbico, nato pa dejal v francoščini. »Prihajam, da vas stavim na odgovor, gospod!«

»Želite?« je dejal Rus in prezirljivo pogledal Rowlanda.

»Mislim na vašo predrznost napram gospodičnj Andrikosovi.«

»Kaj vas to briga« je dodal St. Renée.

»Moja nevesta je« je dodal Rowland.

»Čestitam.«

»Zahtevam zadoščenja.«

»He, ameriški dvboj?«

»Točno.«

»Jutri zjutraj v Carigradu.«

»Žalibog, jaz izstojim v Rodostu.«

»Boste nadaljevali vožnjo, gospod, če nočete biti strahopetnež.«

(Dalje sledi.)

Zaupajo mu.

Profesor fizike predava dijakom o elektriki. Po predavanju pa reče še sledeče: »Sedaj pa vam hočem z eksperimenti dokazati, da odgovarjajo ti teoretični nauki resnici.«

Dijaki mu odgovorijo: »Gospod profesor, čemu bi se mučili še s poskusi, saj vam tudi brez poskusov brez daljnega verjamemo!

TEDEN PERILA PRI TEKSTILANI BÜDEFELDT

Vam nudi ugodno priložnost za nakup vsakovrstnega platna, blaga za zavese, namiznega perila, svile in klotov za odeje, svile in popolinov za perilo, moškega perila itd.

Oglejte si naše izlozbe v Gosposki ulici 14.

674

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani. Odgovorni urednik MAKSO KOREN. Za inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA, vsi v Mariboru.